

М.А. Сапаров // Ритм, пространство и время в литературе и искусстве. – Л. : [б. и.], 1974. – С. 85–103.

7. Толстая Т. Женский день / Т. Толстая // День : лично. – М. : [б. и.], 2012. – С. 38–45.

Статтю рекомендовано до друку кандидатом філологічних наук, доцентом, завідувачем кафедри загального і російського мовознавства ЗО «Брестський державний університет імені О.С. Пушкіна»

Переход О.Б.

Стаття надійшла до редакції 30 листопада 2014 року

УДК 811.111'37:004.032.6(092)

Ніна Христич
(м. Переяслав-Хмельницький, Україна)

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА ПРЕЗЕНТАЦІЯ ОБРАЗУ ГЕРЦОГІНИ КЕТРІН МІДДЛТОН

Стаття присвячена дослідженню лексичних і семантичних особливостей опису образу члена британської королівської сім'ї, дружини принца Вільяма – Кетрін Міддлтон. Джерелами фактичного матеріалу слугували медіатексти та тематичні джерела (друковані ЗМІ, Інтернет-ресурси, у тому числі сайти Twitter, Facebook, YouTube). Вони відіграють важливу роль у створенні образу знаменитостей. Автор намагається дослідити функціонування мови та мовлення, їх соціальний характер, комунікативну поведінку мовців, а також відповідність антропоцентричним тенденціям розвитку сучасної лінгвістики, обґрунтування і застосування інтегративного, когнітивного та лінгвокультурологічного підходів для виявлення та інтерпретації структури, змісту та способів мовної об'єктивної медіатекстів. Для створення іміджу Кетрін Міддлтон у медіатекстах використовуються лінгвостилістичні засоби: епітети, метафори, антитеза. Велике значення для створення позитивного іміджу Кетрін відіграє емоційно забарвлена лексика.

Ключові слова: *медіалінгвістика, медіатекст, семантика, Британська королівська сім'я, леді, Кетрін Міддлтон.*

Статья посвящена исследованию лексических и семантических особенностей описания образа члена британской королевской семьи, жены принца Уильяма – Кэтрин Миддлтон. В качестве источников фактического материала для статьи были использованы медиатексты и тематические источники (печатные СМИ, Интернет-ресурсы, в том числе сайты Twitter, Facebook, YouTube). Они играют важную роль в создании образа знаменитостей. Автор пытается исследовать функционирование языка и речи, их социальный характер, коммуникативное поведение говорящих, а также соответствие антропоцентрическим тенденциям развития современной лингвистики, обоснование и применение интегративного, когнитивного и лингвокультурологического подходов для выявления и интерпретации структуры, содержания и способов языковой объективации медиатекстов. Для создания имиджа Кэтрин Миддлтон в медиатекстах используются лингвостилистические средства: эпитеты, метафоры, антитеза. Большое значение для создания положительного имиджа Кэтрин играет эмоционально окрашенная лексика.

Ключевые слова: медиалингвистика, медиатекст, семантика, Британская королевская семья, леди, Кэтрин Миддлтон.

The article studies lexical and semantic features of the member of the British Royal Family, the wife of Prince William – Catherine Middleton. As sources of factual material for the article, English-language publicist and thematic sources have been used including both printed media and Internet sources, especially websites such as Twitter, Facebook, YouTube. They play an important part of celebrities' image making. The author tries to study the functioning of language and speech, their social nature of communicative behavior of speakers and relevant anthropocentric tendencies of modern linguistics; to study the application of integrative, cognitive and cultural approaches to identify and interpret the structure, content and methods of linguistic objectification presented in the media texts. The stylistic devices such as adjectives, metaphors, antithesis are used to create an image of Catherine Middleton in media texts. The emotional vocabulary plays a very important part in creation of a positive image of Katherine.

Key words: media linguistics, media text, semantics, British Royal Family lady, Catherine Middleton.

Дослідження проблеми породження та функціонування медіатекстів є одним із провідних напрямів світової

лінгвістики. Упродовж останніх років філологічні дослідження у сфері медіалінгвістики та медіакомунікації перетворилися на один із найбільш перспективних напрямів гуманітарних досліджень, що безпосередньо пов'язано зі зростанням ролі ЗМІ в сучасному суспільстві та стрімким розвитком соціальних мереж: *Twitter, Facebook, YouTube, LinkedIn*.

У XXI столітті дослідження медіатекстів є надзвичайно важливим напрямком лінгвістичних студій. Сьогодні в галузі медіалінгвістики плідно працюють такі вчені, як В. Марьянчик, Г. Почепцов, Л. Славова, С. Соколовська, Л. Солодка, О. Фоменко, О. Харченко, А. Худолій та ін.

Метою статті є вивчення лексико-семантичних та когнітивних особливостей створення іміджу королівської особи, Кетрін Міддлтон, в сучасній англійській мові.

Історія Кетрін Міддлтон – дівчини з пересічної сім'ї, яка змогла підкорити серце принца Вільяма – є ще одним підтвердженням того, що дива трапляються і будь-яка казка може завершитися хеппі ендом. Кетрін Міддлтон після одруження з принцом Вільямом стала герцогинею, а це значить, що вона – шляхетна жінка. Зі словникових джерел стає зрозуміло, що шляхетною жінкою, леді, могла вважатися жителька Британії або особа британського походження, яка набувала цього статусу завдяки родинним зв'язкам. Також жінку могло визнати за леді суспільство, якщо вона мала добре виховання й належну освіту, завжди мала охайний вигляд, дотримувалася норм відповідної моралі (кохання покора чоловікові, любов до дітей, набожність і милосердя, догляд за майном тощо) [9].

Весілля Вільяма та Кетрін відбулося 29 квітня 2011 року й стало найгучнішою та найдорожчою світською подією року. Безумовно, весільна церемонія опинилася в центрі уваги глобальної аудиторії, оскільки ця подія стала першим королівським весіллям доби соціальних мереж.

Звістка про одруження простої дівчини з принцом викликала надзвичайний інтерес у публіки та ажітаж у пресі. Здавалося, що казка стає реальністю: Попелюшка перевтілюється у принцесу. На нашу думку, саме така ідея

чарівного перевтілення спонукала багатьох мрійників (особливо жіночу аудиторію) на деякий час поринути у казковий світ і повірити в диво, що може трапитись у житті простої людини.

Трансляція весільної церемонії тривала понад три години. Під час весільної церемонії глядачі особливу увагу звертають на весільне вбрання. Не винятком стала і сукня Кетрін Міддлтон: «*Amid the pomp and splendour of a truly unforgettable day, The Dress was undoubtedly the star of the show*» [6].

Слід зазначити, що у вищезгаданому прикладі ознаки істоти перенесено на лексему «*The Dress*» шляхом її капіталізації з метою підкреслення «важливості та винятковості» вбрання. Окрім того, персоніфіковано навіть вказівний займенник *that*, який прописано в назві статті великими літерами: «*Seems like only yesterday dear: the Queen and Duchess of Cambridge relive glorious royal wedding day with private view of THAT Dress*» [4].

Представники світової медіаіндустрії були в захваті від вибору майбутньої дружини принца Вільяма та наголошували, що її сукня відрізнялася простотою та елегантністю на відміну від весільного вбрання принцеси Діани, про що свідчить такий приклад: «*The wedding dress was a model of sumptuous simplicity, perfectly suited to the sweet and serene style of the woman who is now Duchess of Cambridge and is destined to be the future Queen of England*» [6].

Можна стверджувати, що образ Кетрін Міддлтон відповідає категоріям моральної свідомості та морально-етичних цінностей жінок-леді. За результатами дослідження В. Поліної, базовими характеристиками для концепту «леді» є не тільки ввічливе звертання до особи жіночої статі, а й означає витончену, ввічливу жінку (*refined, polite woman*), з належною освітою та вихованням (*well-educated, well-bred*), гарним зовнішнім виглядом і манерами (*well-dressed, has excellent manners*) та шляхетного походження (*belonging to a high socialclass, member of the nobility*) [2, с. 66–67].

Проте шляхетне походження було не єдиною базовою характеристикою концепту «леді». І. Морозова, досліджуючи мовленнєві прояви стереотипу «вікторіанська жінка» у дискурсі, дійшла висновку, що словосполучення «досконала

леді» означає жінку, яка відповідала встановленому суспільством ідеалу жіночості. Певною мірою вона повинна бути власністю чоловіка, міцним тилом, який забезпечить йому відпочинок у спокійних, затишних умовах від небезпеки й бруду публічного життя. Чоловіка потрібно було кохати й коритися незалежно від його поведінки [1, с. 86].

Згідно з історичним тлумаченням поняття «леді» завжди ототожнювалося не лише з бездоганим зовнішнім виглядом, а й, насамперед, із морально-етичними та ціннісними ідеалами, які сповідувала жінка.

Кетрін Міддлтон називають «*true English rose*». Метафора «*true English rose*» підкреслює як її зовнішню привабливість, так і духовну красу: «*Kate really is a true English rose with all the qualities to be a great 21st Century queen*» [6].

Як відомо, у християнській традиції троянда – королівський символ урочистої краси, особливої й величної вроди, бо вона – королева квітів. Тому трояндовим букетом вітають або дуже шановану людину, або з особливо видатної нагоди. Окрім усього, вона – символ небесної досконалості й блаженства, цнотливості й чистих земних пристрастей.

Медіатексти повідомляють про вияви благодійності королівської родини. Адже жінка-леді покликана демонструвати набожність, регулярно відвідувати церкву й брати участь у добродійній діяльності: «*The Duke and the Duchess of Cambridge previously opened the trust's cancer unit for children and young people at its hospital in Sutton, south London, in 2011*» [8].

Найвизначнішою подією для кожної жінки є народження дитини. У випадку з Кетрін – це подвійна відповідальність, адже мова йде про народження спадкоємця престолу. Ще задовго до народження первістка преса сповіщала про вагітність Кетрін і про вибір лікарні, де вона буде народжувати:

1) «*Britons support the Duchess of Cambridge's decision to give birth in a private hospital wing instead of an NHS hospital wing. Last month it was revealed that Catherine, the Duchess of Cambridge, would give birth in a dedicated private wing at St Mary's Hospital in Paddington, London, and not at an NHS*

hospital wing. Some had speculated that Kate might choose an NHS wing like the one where she was born. The public are widely supportive of Catherine's decision, however: 63% of the British public think Catherine should have her baby in a private hospital wing if that is what her and her family want. Only 13% of Britons think that she should give birth in an NHS hospital wing, like most ordinary people in Great Britain do» [10].

У процитованому повідомленні ми знаходимо стилістичний прийом порівняння *«like most ordinary people in Great Britain do»* – «так, як це роблять звичайні жителі Великобританії». Процеси семантичного синтаксису проходять стадію порівняння. Порівняння є основним методом буденної свідомості людини, яка пізнає світ, порівнюючи себе з оточуючими людьми за допомогою певних ознак. Мета порівняння у цьому випадку – лаконічно пояснити суть одного предмета, порівнявши його з іншим або показати, наскільки позитивним / негативним, добрим / поганим є предмет, що порівнюється, стосовно об'єкта.

Порівняння – поширений лінгвостилістичний засіб у мові медійників. Ми знаходимо приклад іншого порівняння *«like a duck to wate»* в описові поведінки хлопчика під час його хрещення, а саме – освячення водою: *«For the future king, probably the first monarch of the 22nd century, was on his best behaviour during his 45-minute christening on Wednesday. Unlike his father Prince William who wailed through his baptism in 1982 and needed to suck the soothing little finger of his mother Diana to calm him down, George gurgled with joy and took to his royal life like a duck to water, albeit from the River Jordan» [10].*

Перед нами приклад фразеологічного порівняння. У вжитому фразеологізмі спроектовано концептуальну картину світу, духовну і матеріальну динаміку етносу, його національну своєрідність.

Звістка про народження сина Вільяма і Кетрін охопила соціальні мережі *Twitter* і *Facebook*: *«Unsurprisingly, news that Kate had gone into labour spread rapidly on social media sites. Using YouGov's social media analysis tool, SoMA, we can see that so far a staggering 75.4% of Twitter users have heard a mention*

of the «Royal Baby», compared to just 24.1% yesterday. Similarly, we can see that there was also a significant increase in reach on Facebook, with 26.2% of that network's users having heard a mention of the Royal Baby today, compared to just 4% yesterday» [10].

Народження, що ознаменувало початок третього покоління спадкоємців британського престолу, стало підґрунтям радощів громадськості, історичних прогнозів та соціологічних аналізів. Маленького Джорджа, преса називає «*little Prince*» – «маленький принц», якого теж згадують при освітленні подій в королівській родині: «*The Duke, Duchess and their little Prince are set to take their first holiday together to Australia and New Zealand next month, so we're sure they'll be enjoying time together as a trio before welcoming another baby into the family*» [4, 25 October 2013].

Хрещеними батьками принца Джорджа, стали «*The Prince of Wales' press office announced that Kate Middleton and Prince William have asked the following to be godparents: Mr Oliver Baker (Oliver Baker attended the University of St Andrews with The Duke and Duchess), Mrs David Jardine-Paterson (Emilia Jardine-Paterson attended Marlborough College with The Duchess), Earl Grosvenor (Hugh) (Earl Grosvenor is the son of The Duke of Westminster), Mr Jamie Lowther-Pinkerton (Jamie Lowther-Pinkerton served as Private Secretary to The Duke and Duchess of Cambridge and Prince Harry from 2005-2012 and continues to serve part-time as Principal Private Secretary and Equerry), The Hon Mrs Michael Samuel (Julia Samuel was a close friend of The Princess of Wales), Mrs Michael Tindall (Zara Tindall is The Duke of Cambridge's cousin), Mr William van Cutsem (William van Cutsem is a childhood friend of The Duke of Cambridge)*» [4, 25 October 2013].

У цьому повідомленні ми спостерігаємо характерну тактику медівників – використання деталізації. Такий прийом подачі матеріалу створює атмосферу урочистості, адже в списку хрещених поважні особи – графи, графині. Автор-медійник подає інформацію статистично, а не динамічно, як це характерно для художніх творів.

Проте Вільям і Кетрін певною мірою порушують традиції королівської родини: у списку хрещених ми знаходимо імена друзів молодих батьків: *«Prince William and Kate Middleton have broken from tradition, choosing Prince George's godparents from their friends rather than European royalty, according to The Sunday Times. William's Etonian schoolmate, the financier Fergus Boyd, is reportedly one of them, as is Hugh Van Cutsem, one of William's oldest friends, whose daughter Grace was a flower girl at the royal wedding. Kate's Marlborough school friend, the interior designer Emilia d'Erlanger is also thought to be a godmother. A royal source told the newspaper: «They are rather unexpected off-the-wall choices for godparents – not the usual suspects of Williams closest friends who we anticipated»* [4, 25 October 2013].

Церемонія тривала 45 хвилин: *«The Archbishop of Canterbury conducted the ceremony, which lasted 45 minutes, while Pippa Middleton and Prince Harry read out passages from the Bible during the service»* [4, 25 October 2013].

При описові подій автори повідомлень вдавалися навіть до деталей одягу принца Джорджа: *«Prince George wore a replica of the satin and lace christening gown made for Queen Victoria's eldest daughter, Victoria. The replica was designed by the Queen's couturier, Angela Kelly»* [4, 25 October 2013].

Інтенсивна увага медіа одночасно створює і позитивний, і негативний ефект, адже Кейт є популярною в Британії насамперед тому, що вона народжена не титулованою, тому новонароджена дитина, яку відтепер називатимуть принцом кембриджським, оточена доброзичливістю та водночас загрозою постійного публічного контролю. До того ж, 31-річна мати, герцогиня кембриджська, має середній вік, за якого британські заміжні жінки народжують свою першу дитину (30.7). Серед незаміжніх цей вік – 27.6 років.

Коли навесні 2014 року Вільям і Кетрін відпочивали на Мальдівах, для них це був *«sad times»* – «сумний час», адже вони дуже сумували за своїм 8-місячним синочком Джорджем: *«Sad times for the Duke and Duchess of Cambridge, who reportedly missed a major milestone in Baby Georg's life whilst on vacation in the Maldives»* [3].

У наведеному фрагменті ми знаходимо приклад антитези (*antithesis*) – стилістичної фігури, яка утворюється зіставленням слів чи словосполучень, протилежних за змістом. Читач очікує від словосполучення *'sad times'* негативних повідомлень, а насправді – мовиться про семиденний відпочинок на шикарному курорті. Це вдалий приклад антитези, де в першій частині висловлювання інформація подається як *«sad times»* – а у другій – *«their week-long holiday at the Maldives' five-star Cheval Blanc Randheli resort»*.

Ціннісні орієнтації в повсякденній моральній культурі жінок-леді – щирість, природність, скромність, невинність і милосердя. Вона повинна співчувати і виявляти поблажливе ставлення до людей, котрі мають нижчий соціальний статус, піклуватися про родину, створювати атмосферу миру і злагоди.

На лінгвостилістичному рівні для опису жіночого мовного портрета виділяємо метафори, порівняння, фразеологізми, епітети, за допомогою яких встановлюються асоціативні зв'язки концепту «жінка-леді» з такими концептуальними сферами як «зовнішність», «духовний світ», «характер», «набожність», «освіченість», «любов до ближнього», «милосердя» тощо. У зазначених сферах виявляються такі жіночі якості: фізична краса (*beautiful, pretty*); невинність (*shy, notable*); чуттєвість (*sensitive, reasonable, tender*); стриманість, увічливість (*polite, respectful*); вірність (*true, reliable, close*); залежність від чоловіка (*dependent*).

Отже, на позитивну оцінку жінки-леді, королівської особи, заслуговують такі властивості референта жіночої статі як жіночність, природність, миловидність, життєрадісність, покірність, щирість, милосердя, хороша репутація, реалістичні та консервативні погляди. На перший план висувається внутрішня краса жінки, її духовний світ, а одяг та інша атрибутика є лише своєрідною атракцією уваги широкої громадськості, яка прагне наслідувати знатну особу. Для створення такого іміджу в медіатекстах використовуються лінгвостилістичні засоби: епітети, метафори, антитеза. Велике значення для створення позитивного іміджу Кетрін відіграє емоційно забарвлена лексика. Наше дослідження є

перспективним напрямом подальшого розгляду медіатекстів як засобу спілкування з громадськістю.

Література

1. Морозова І.І. Мовленнєві прояви стереотипу «вікторіанська жінка» у дискурсі / І.І. Морозова // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. – 2003. – № 586. – С. 85–89.

2. Поліна Г.В. Морально-етичний вплив концепту «леді» на сучасну культуру (на матеріалі англomовного дискурсу) / Г.В. Поліна // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. – 2007. – № 16. – С. 65–72.

3. Another Low-key Wedding Anniversary for Will and Kate [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.usatoday.com/story/life/people/2014/04/29/another-low-key-wedding-anniversary-for-will-and-kate/8426861/.

4. Glamour Friday [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.glamourmagazine.co.uk/news/celebrity/2011/11/17/kate-middleton-pregnant-baby-news>.

5. Kate Middleton : A Boost For British Fashion [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bbc.co.uk/news/entertainment-arts-13065219>, 14 Apr. 2011.

6. Kate Middleton's Royal Style CV [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.cosmopolitan.co.uk/fashion/kate-middletons-royal-style-109645>.

7. Longman Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.worldcat.org/title/longman-dictionary-of-contemporary-english/>.

8. Prince William Follows in His Mother's Footsteps as He Visits the Royal Marsden Hospital. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.royalmarsden.org/operating-theatres>.

9. The Oxford Advanced Learner's Dictionary of Current English. – UK : Oxford University Press, 2008. – 820 p.

10. Yougov [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://yougov.co.uk/news/2013/07/22/royal-baby-mania-social-media/>.

*Статтю рекомендовано до друку
кандидатом філологічних наук, доцентом кафедри*

іноземної філології і методики навчання
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»
Заболотною Т.В.

Стаття надійшла до редакції 29 листопада 2014 року

УДК 81'367.625

Тетяна Чубань, Людмила Кожуховська
(м. Переяслав-Хмельницький, Україна)

СЕМАНТИКА ТЕМАТИЧНОЇ ГРУПИ ДІЄСЛІВ – ВИЗНАЧАЛЬНИЙ ФАКТОР У ПРОЦЕСАХ ГРАМАТИЧНОЇ ПЕРФЕКТИВАЦІЇ

У статті виділено основні аспекти дослідження перфективації дієслів у сучасній українській мові, досліджено питання про значення спостереження над дієсловом при вивченні української мови. Описано параметри перфективації дієслів, які називають дії, що виражають мимовільні й активно створювані кимось або чимось звуки. Виділено та охарактеризовано лексико-семантичну групу вербальних дієслів української мови зі значенням звукового вияву, що мають свої особливості у сполучуваності з префіксами як реалізаторами словотвірно-граматичної та граматичної функції. Обґрунтування підтверджено прикладами.

Ключові слова: дієслово, вид, дієслова лексико-семантичної групи із значенням звучання, дієслова лексико-семантичної групи із значенням звукового вияву, вербальні дієслова, видові особливості.

В статье исследован вопрос о значении наблюдения над глаголом при изучении украинского языка, выделены основные аспекты исследования перфективации глаголов в современном украинском языке. Описано параметры перфективации глаголов, которые называют действия, которые выражают произвольные и активно образованные кем-то или чем-то звуки. Выделено и охарактеризовано лексико-семантическую группу вербальных глаголов украинского языка со значением звукового проявления,